

A Magyar Köztársaság nevében!

A Baranya Megyei Bíróság a dr. Gál Sándor (cím) ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a dr. Szentkirályi József (cím) ügyvéd által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen 5.810.364,- forint kártérítés és járulékai megfizetése iránt indított perében a Pécsi Városi Bíróság 2.P.22.382/2007/29. számú, 2009. február 11. napján kelt ítélete ellen alperes által 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes által 3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – részben megváltoztatja: mellőzi az alperes marasztalását a 3.000.000,- (hárommillió) forint nem vagyoni kártérítés kamatai, valamint a 609.060,- (hatszázkilencezer-hatvan) forint tőkésített késedelmi kamat tekintetében.

Az alperes által a felperesnek 2007. április 17. napjától fizetendő kártérítési járadék összegét havi 56.000,- (ötvenhatezer) forintra leszállítja, azzal, hogy 2009. február 28. napjáig a lejárt járadék összege 495.000,- (négy száz kilencvenötezer) forint.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek ezen összeg után 2008. március 15-től 2008. június 30-ig évi 7,5 %, 2008. július 01-től 2008. december 31-ig évi 8,5 %, 2009. január 01-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Mellőzi az alperesnek 2004. január 01-től 2006. október 14. napjáig tartó időszakra baleseti járadékban történő marasztalását.

Az alperes által 2006. október 15-től 2006. decembert 31-ig fizetendő baleseti járadék összegét havi 31.533,- (harmincegyezer-ötszázharminchárom) forintra, a 2007. január 01-től 2007. január 31-ig fizetendő járadék összegét 28.234,- (huszonnyolcezer-kettőszázharmincnégy) forintra, a 2007. február 01-től 2007. december 31-ig járó baleseti járadék összegét havi 87.247,- (nyolcvanhétezer-kettőszáznegyvenhét) forintra, a 2008. január 01-től 2008. december 31-ig járó baleseti járadék összegét havi 86.841,- (nyolcvanhatezer-nyolcszáznegyvenegy) forintra és a 2009. január 01. napjától járó havi járadék összegét 86.841,- (nyolcvanhatezer-nyolcszázannegyvenegy) forintra leszállítja azzal, hogy a 2006. október 15-től 2009. február 28. napjáig tartó időszakra a lejárt baleseti járadék összege 2.282.557,- (kettőmillió-kettőszáznyolcvankettőezer-ötszázötvenhét) forint. Mellőzi az alperesnek a hátralékos baleseti járadék után 2006. február 15-től 2007. június 21-ig késedelmi kamat fizetésében marasztalását azzal, hogy a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontja 2007. június 22. napja – az elsőfokú ítéletben írt kamatmértékkel.

A másodfokú bíróság az alperes által a felperesnek megfizetendő elsőfokú perköltség összegét 282.845,- (kettőszáznyolcvankettőezer-nyolcszáznegyvenöt) forintra leszállítja.

Ezt meghaladóan tekinti a keresetet elutasítotttnak.

A felperes által az államnak külön felhívásra megfizetendő illeték összegét 103.900,- (egyszázháromezer-kilencszáz) forintra felemeli.

A Baranya Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala külön felhívására fizetendő állam által előlegezett szakértői díj felperes által fizetendő összegét 29.074,- (huszonkilencezer-hetvennégy) forintra felemeli, az alperes által fizetendő összegét 78.065,- (hetvennyolcezer-hatvanöt) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak – a külön felhívásban írt időben és módon – 75.250,- (hetvenötezer-kettőszázötven) forint másodfokú részilletéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 47.100,- (negyvenhétezer-egyszáz) forint másodfokú részperköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a keresetnek túlnyomó részt helyt adva kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 3.000.000,- forint nem vagyoni kártérítést és ezen összeg után 2003. szeptember 27. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatait, valamint 2007. április 17. napjától – előre esedékesen, minden hónap 10. napjáig – havi 81.000,- forint kártérítési járadékot. Kötelezte továbbá, hogy fizessen meg a felperes részére havonta esedékesen, minden hónap 10. napjáig 2004. év január 01. napjától 2004. december 31. napjáig havi 36.047,- forint, 2005. év január 01-től 2005. december 31-ig havi 39.292,- forint, 2006. január 01-től 2006. március 31-ig havi 43.289,- forint, 2006. április 01-től 2006. december 31-ig havi 46.189,- forint, 2007. január 01-től 2007. december 31-ig havi 114.096,- forint, 2008. január 01. napjától pedig havi 115.197,- forint baleseti járadékot azzal, hogy 2009. február hó 28. napjáig a meg nem fizetett baleseti járadék összege 4.405.219,- forint, amelyet az alperes 2006. február hó 15. napjától a kifizetés napjáig járó kamataival együtt köteles megfizetni. Kötelezte továbbá az alperest az általa, a pert megelőzően teljesített 3.000.000,- forint nem vagyoni kártérítés után 2003. szeptember 27. napjától 2005. szeptember 25. napjáig tartó időszakra számított 609.060,- forint tőkésített késedelmi kamat megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Rendelkezett a felperes részére járó perköltség, továbbá az államot illető feljegyzett illeték és az állam által előlegezett költség viseléséről is.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezést jelentett be.

A felperes fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg: mellőzze a nem vagyoni kártérítés utáni kamatfizetésre kötelezést, a baleseti és kártérítési járadék összegét pedig szállítsa le. Kérte továbbá, hogy a másodfokú bíróság az alperes által a felperes részére a 2007. április 17-től 2009. február 28-ig terjedő időszak vonatkozásában önként megfizetett 765.000,- forint kártérítési járadékot számítsa be.

A felperes csatlakozó fellebbezésében keresetét felemelte az elsőfokú bíróság által megítélt 846.580,- forint lejárt kártérítési járadék 2008. március 15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatait, valamint a 609.060,- forint tőkésített késedelmi kamat után 2005. szeptember 25. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes kamataira is.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú határozat helybenhagyását kérte.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomó részt helyesen állapította meg, azonban abból a másodfokú bíróság mellőzi azt, hogy a felperesnek élelem feljavítás címén havi 20.000,- forint többletköltsége merült fel. E körben a felperes sem tett részletes tényelőadást és bizonyítás sem folyt e vonatkozásban, de az ítéletében az elsőfokú bíróság sem rögzítette az összegben túlmenően, hogy miből áll az élelemfeljavítás.

A másodfokú bíróság módosítja az elsőfokú határozatban megállapított tényállást annyiban, hogy a speciális cipő és melltartó viselésének szükségessége miatt a felperesnek havi 10.000,- forint többletköltsége merül fel. Azt leszámítva, hogy ezen költségek indokoltságát az orvosszakértői vélemény alátámasztotta, bizonyítás lényegében e tételek vonatkozásában sem folyt. Az elsőfokú bíróság által megállapított összeg eltúlzott, különös tekintettel arra, hogy ezen költségek nem a baleset miatt merült fel, hiszen a felperes cipőt és melltartót a balesetet megelőzően is viselt. A felperes e vonatkozásban felmerült többletköltségét a másodfokú bíróság mérlegeléssel havi 5.000,- forint összegben állapítja meg.

Módosítja továbbá a másodfokú bíróság a tényállást a kártérítési járadék összegszerűségét illetően azzal, hogy a felperes – egyebek mellett – a fentiekből adódó többletkiadása havonta nem 81.000,- forint, hanem 56.000,- forint.

A másodfokú bíróság a fentiekben túl mellőzi a tényállásból a keresetvesztéssel kapcsolatos számítás, ugyanis az alapjaiban téves volt és e helyett új számítás ad meg a továbbiakban kifejtésre kerülő szempontok alapján:

2006. szeptember 1. napjától a felperes által elérhető jövedelem havi bruttó 91.600,- forint volt, amelyből levonva a társadalombiztosítási ellátást és munkavállalói járulék (16 %) 14.456,- forint összegét, 76.944,- forintot kapunk. Ebből levonva a felperes 45.411,- forint összegű rokkant nyugdíját, a keresetvesztés bruttó havi összege 31.533,- forint.

2007. év január 01. és 2007. január 31. közötti időszakban a felperes által elérhető bruttó jövedelem havi 91.600,- forint volt, ebből levonva a 17 %-os mértékű 15.572,- forint összegű járulékot, majd a rokkant nyugdíj 47.794,- forint összegét, a keresetvesztés havi bruttó 28.234,- forint.

2007. február 01. napjától 2007. december 31-ig tartó időszakban a felperes által elérhető jövedelem havi bruttó 162.700,- forint, amelyből levonva a 17 %-os mértékű 27.659,- forint összegű járulékot, valamint a rokkant nyugdíj 47.794,- forint összegét, a keresetvesztés havi bruttó összege 87.247,- forint.

2008. január 1-től 2008. december 31. napjáig tartó időszakban a felperes által elérhető jövedelem havi bruttó 166.800,- forint összegéből levonva a 17 % mértékű, 28.356,- forint összegű járulékot, valamint a felperes 51.603,- forint összegű rokkant nyugdíját, keresetvesztésként havi bruttó 86.841,- forintot kapunk.

A baleseti járadék 2006. október 15. napjától 2009. február 28. napjáig tartó időszakra a fenti számítás szerint 2.282.557,- forint.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel és a csatlakozó fellebbezéssel érintett körben túlnyomórészt helyes jogszabályok felhívása mellett hozta meg döntését, azonban érdemi döntésével csak részben ért egyet a másodfokú bíróság, a fellebbezés és csatlakozó fellebbezés sorrendjét követve a következők szerint:

A nem vagyoni kártérítés tekintetében részben iratellenes az elsőfokú ítélet, ugyanis az alperes nem a keresetben foglaltak szerint ismerte el a felperes nem vagyoni kárigényét, hanem úgy ismert el további 3.000.000,- forintot – a már kifizetett 3.000.000,- forint nem vagyoni kártérítésen túl -, hogy az így kifizetésre kerülő, összesen 6.000.000,- forint a kifizetési értékviszonyoknak, tehát a jelen értékviszonyoknak felel meg, ezért a nem vagyoni kártérítés utáni kamat mellőzését kérte.

Ezzel a fellebbezésben is kifejtett alperesi állásponttal a másodfokú bíróság is egyetértett, a 6.000.000,- forint nem vagyoni kártérítés a felperest ért és az elsőfokú ítéletben helyesen felsorolt sérülések és hátrányok figyelembevételével a jelen értékviszonyoknak felel meg.

Alaptalanul alkalmazott ítéletében e tekintetben rövidített indokolást az elsőfokú bíróság, de a felhívott jogszabályok köre is hiányos, az elsőfokú ítélet nem tartalmazza a kártérítés azon alapvető szabályát, amely alapján a felperest kártérítés illeti meg. A másodfokú bíróság a jogi indokokat e körben kiegészíti azzal, hogy az alperes helytállási kötelezettsége alapjául szolgáló 171/2000. (X.13.) Kormányrendelet 9. § (2) bekezdését helyesen hívta fel az elsőfokú bíróság, de az alperes a fokozott veszéllyel járó tevékenység körében keletkezett kárért tartozik helytállni, amelynek szabályait a Ptk. 345. § (1) bekezdése tartalmazza. E szerint aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

A fentiek alapján a nem vagyoni kártérítés utáni kamatigény vonatkozásában a másodfokú bíróság a keresetet elutasította, a fellebbezést alaposnak találta.

Az alperesi fellebbezés a kártérítési járadék három tételét érintette:

Élelemfeljavítás címén – különösebb indok nélkül – 20.000,- forintot ítél meg az elsőfokú bíróság, a másodfokú bíróság álláspontja szerint megalapozatlanul. A felperes a 11. sorszám alatt előterjesztett kereset módosításában maga sem azt adta elő, amit az ítélet tartalmaz; miszerint vitamindús ételek fogyasztása miatt merül fel havi 20.000,- forint többletköltség. Ezzel szemben a felperes arra hivatkozott keresetmódosításában, hogy vitaminokat és táplálékkiegészítőket szed, amelynek beszerzése többletköltséggel jár. Utalt a keresetlevél mellékleteként (F/5. alatt) csatolt listára, amely ugyancsak vitaminok és táplálékkiegészítők felsorolását és árát tartalmazza. Ilyen perbeli adatok mellett alaptalanul állapított meg az elsőfokú bíróság élelemfeljavítás címén 20.000,- forintot a felperes javára, különös tekintettel arra, hogy a vitaminok és egyéb gyógykészítmények költségét a havi gyógyszerköltségeknél vette figyelembe és számolta el.

Alapos volt tehát az alperesi fellebbezés élelemfeljavítás címén a felperesnek nem jár a havi 20.000,- forint költség, nem bizonyította ugyanis, hogy emiatt többletköltsége merülne fel.

A gyógycipő és speciális melltartó beszerzése miatti költségek tekintetében – a fentiekben már kifejtettek szerint – eltúlzott összeget állapított meg az elsőfokú bíróság. A másodfokú bíróság ismételtelen hangsúlyozza e körben, hogy itt nem egy új, a baleset következtében felmerült költségről, kiadásról van szó, hanem többletköltségről, többletkiadásról, amely a cipő és a melltartó speciális jellegével függ össze.

A költségek indokoltságát a felperes bizonyította, azonban annak összecszerúságát nem, ezért azt a másodfokú bíróság mérlegeléssel az elsőfokú bíróság által meghatározott összeg felében, azaz havi 5.000,- forintban állapította meg, tehát a fellebbezést részben alaposnak találta e vonatkozásban.

A gyógyszerköltségek szükségességét és összecszerúságát helyesen határozta meg az elsőfokú bíróság.

Itt utal még a másodfokú bíróság arra, hogy a gyógyszerköltségek összege azért is helyes, mert itt számolta el az elsőfokú bíróság a különböző gyógyhatású készítményekkel felmerülő költségeket és nem az élelemfeljavítás körében.

Ilyen módon a felperesnek járó kártérítési járadék helyes összege az alperes által nem fellebbezett tételekkel együtt havi 56.000,- forint, ezért a másodfokú bíróság a kártérítési járadék összegét ezen összegre szállította le.

A 2007. április 17. napjától 2009. február 28. napjáig tartó időszakra (22 és fél hónap x 56.000,- forint) összesen 1.260.000,- forint a lejárt járadék összege, amelybe beszámította a bíróság az alperes által ugyanerre az időszakra önkéntesen megfizetett havi 34.000,- forint összegben megfizetett járadékot, amelynek összege 765.000,- forint.

A lejárt kártérítési járadék különbözete tehát 1.260.000,- forint – 765.000,- forint = 495.000,- forint.

A baleseti járadék fizetés kezdő időpontja tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett az alperes fellebbezésében írt érvekkel, mely szerint a felperes ezt az igénye bejelentésétől számított hat hónapra visszamenőleg érvényesítheti. A Ptk. 280. § (3) bekezdése kimondja, hogy a tartásdíjat, az életjáradékot és a baleseti járadékot időszakonként előre kell fizetni. A jogosult a hat hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített részleteket bírósági úton többé nem követelheti. Miután a felperes a keresetvesztés miatt keletkezett járadékigényét a 2007. április 17-én kelt levelében kérte először az alperestől, így a Ptk. fenti rendelkezése értelmében a 2006. október 15. napját megelőzően lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített részleteket nem követelheti bírósági úton.

A baleseti járadék összegét illetően az elsőfokú bíróság számítása téves, ugyanis a városi bíróság egyszerűen kivonta a baleset után elérhető jövedelemből a rokkant nyugdíj összegét, figyelmen kívül hagyva, hogy melyik ellátást milyen járulék, illetve személyi jövedelemadó terheli és azzal sem számolt, hogy e keresetpótló járadék személyi jövedelemadó köteles juttatás.

Mellőzi ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletéből az összeg meghatározására vonatkozó indokolást és helyette az alábbi indokolást adja:

A felperesi keresetvesztés meghatározásánál figyelembe kell venni a PK 35. számú állásfoglalásban írtakat, amely úgy szól, hogy a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásánál a keresetet a nyugdíjjáruelékkel csökkentett összegben kell figyelembe venni.

A számítást ezen túlmenően elsősorban a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásáról és a járadék számítási módjáról szóló 2006. május 22. napján kelt véleményében foglaltaknak megfelelően kellett volna elvégezni. Ennek megfelelően a felperes által 2006. október 15-től elérhető jövedelemből le kellett volna vonni a különböző járulékokat (nyugdíjjáruelék, esetlegesen a magánnyugdíjpénztári járulék és tagdíj, egészségbiztosítási járulék, valamint a munkavállalói járulék), de a személyi jövedelemadót nem. Az így kapott összegből kellett volna kivonni a rokkantsági nyugdíj összegét, de az úgynevezett bruttósított összeget, tehát a rokkantsági nyugdíj személyi jövedelemadóval növelt összegét, figyelemmel arra, hogy a baleseti járadék személyi jövedelemadó köteles bevételnek minősül a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. számú melléklet 6.2.pontja értelmében.

A kettő különbözete lett volna a járadék helyes összege.

Az alperes a fellebbezésében megközelítőleg a fentiek szerint számolt, kivéve azt, hogy a rokkantsági nyugdíj összegét nem bruttósította. Ennek eredménye azonban az, hogy valójában a fellebbezésében levezetett számítási mód szerint többet vállalt megfizetni, mint ami a fenti számítások szerint a felperesnek járna, hiszen ha a nyugdíjhoz hozzászámította volna az Szja. összegét, a járulékokkal csökkentett kereset és a bruttósított rokkant nyugdíj különbözeteként alacsonyabb összeget kapott volna.

A másodfokú bíróság miután a fellebbezési kérelmen és ellenkérelmen nem terjeszkedhet túl, az alperesi fellebbezés 6. és 7. oldalán írt – egyebekben helyes – számítást vette alapul és annak megfelelően számította ki a felperest illető baleseti járadék összegét.

A lejárt járadék összege 2006. október 15-től 2009. február 28-ig 2.282.557,- forint. E vonatkozásban tehát a másodfokú bíróság az alperesi fellebbezést alaposnak találta és a baleseti járadék hátralékos összegét a fentebb jelölt összegre szállította le.

A nem vagyoni kártérítés tőkésített kamata után járó késedelmi kamat vonatkozásában – a fentiekben már kifejtettek miatt – a másodfokú bíróság a felperesi fellebbezést alaptalannak találta, tekintettel arra, hogy jelenlegi árszinten, kamat nélkül ítélte meg a nem vagyoni kártérítést.

A hátralékos kártérítési járadék után igényelt kamat tekintetében alaposnak találta a fellebbezést és a középarányos időtől késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján, a Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott mértékben.

A másodfokú bíróság a fentiekben kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A másodfokú bíróság döntésével megváltozott a pervesztesség-pernyertesség elsőfokú bíróság által megállapított aránya, mégpedig a felperes 73 %-ban pernyertes, 27 %-ban pervesztes lett. Erre az arányra figyelemmel köteles az alperes a felperesnek a Pp. 81. § (2) bekezdése szerint perköltséget fizetni, amelynek összegét a bíróság az ügyvédi munkadíjak megállapításáról szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a./pontja alapján állapította meg.

A felperesi pernyertesség arányának csökkenése miatt a bíróság a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték, valamint az állam által előlegezett költség összegét felemelte, az alperes által fizetendő összeget pedig leszállította.

A másodfokú eljárásban a felperes csatlakozó fellebbezése a késedelmi kamatok tekintetében részben sikeres, részben sikertelen lett, ezért csatlakozó fellebbezésével összefüggésben a felperes a felmerült költségét maga viseli, az alperes részére pedig nem tartozik másodfokú perköltség fizetésével.

Az alperesi fellebbezés értéke 3.146.808,- forint volt, amelyhez képest a fellebbezés 1.936.716,- forint erejéig volt sikeres, az alperesi fellebbezés kapcsán tehát a pernyertesség-pervesztesség aránya 62-38 % mértékű, amelynek figyelembevételével a felperes a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján másodfokú részperköltség megfizetésére köteles az alperes javára.

A feljegyzett illeték viselésére a felperes ugyancsak a pervesztessége arányában köteles: a saját fellebbezése folytán 3.500,- forint, az alperesi fellebbezés folytán 71.750,- forint, összesen tehát 75.250,- forint másodfokú részilleték viselésére köteles a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Az alperes személyes illetékmentes, ezért az illeték viselésére nem köteles.

P é c s, 2009. május 13.

Dr. Kovács Zsolt s.k.
a tanács elnöke

Dr. Velényiné dr. Köcse Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Kiss Lászlóné s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: